

**Θ' ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ**

ΥΠΟ
ΗΛΙΑ Δ. ΜΟΥΤΣΟΥΛΑ

Θ' ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ

ΥΠΟ
ΗΛΙΑ Δ. ΜΟΥΤΣΟΥΛΑ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Ἀπὸ τῆς 7ης μέχρι καὶ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 2000, συνήλθεν εἰς Ἀθήνας τὸ Θ' Διεθνὲς Συνέδριον τῶν ἐιδικῶν περὶ τὸν Ἁγ. Γρηγόριον Νύσσης ἐρευνητῶν. Θέμα τοῦ Συνεδρίου ἦτο: «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν Θεολογία τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης», διότι συνέπεσε μὲ τὴν δισχιστικὴν ἀπὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου. Εἰς τὰ ὀκτῶ προσηγηθέντα συνέδρια εἶχε διερευνηθῆ ἡ ἐρμηνευτικὴ τοῦ Γρηγορίου, ἡ σχέσις τούτου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, αἱ πασχάλια ὁμιλίας του, τὰ βιογραφικὰ του ἔργα καὶ ἐπὶ μέρους ἔργα του, ὡς τὸ «*Περὶ τῶν πρὸ ὥρας ἀναρπαζομένων νηπίων*», ὁ «*Α' Κατὰ Εὐνομίου Λόγος*», αἱ «*Ὀκτῶ Ὅμιλαι εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν*» καὶ αἱ «*Ὀκτῶ Ὅμιλαι, εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς*».

Εἰς τὸ Συνέδριον συμμετέσχον ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν Ἑλληνας καὶ ἐξ ἄλλων χωρῶν ἐρευνηταί, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων προέβησαν καὶ εἰς εἰσηγήσεις.

Τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου ἐκήρυξε τὴν ἑσπέραν τῆς 7ης Σεπτεμβρίου, εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ρητορικὴν ἰκανότητα, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ Λόγου διδασκαλία τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης». Ἐπίσης ὠμίλησε, δι' ἐμπνευσμένης προσλαλιᾶς, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Μπαμπινιώτης καὶ ὁ γράφων, Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου μὲ θέμα: «Τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν Ἁγ. Γρηγόριον Νύσσης».

Εἰς τὸ Συνέδριον ἀνεγνώσθησαν καὶ τὰ χαιρετιστήρια μηνύματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τοῦ Πατριάρχου

Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου, τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Διοδώρου, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων.

Τὴν ἐπομένην, 8ην Σεπτεμβρίου, ἑορτὴν τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία εἰς τὸν Ἱερόν Πανεπιστημακὸν Ναὸν τῆς Καπνικαρέας ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἰωάννου Ζηζιούλα, ὁ ὁποῖος καὶ ἐξήγηρε τὴν συμβολὴν τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας καὶ τὴν ἰδιαιτέραν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει εἰς τὴν Θεολογίαν τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης.

Ἠκολούθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου εἰς τὸ Κεντρικὸν κτίριον τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ Ἀμφιθέατρον «Ἴω. Δρακοπούλου», αἱ ὁποῖαι συνεχίσθησαν μέχρι καὶ τῆς ἑσπέρας τῆς 11ης Σεπτεμβρίου. Ἐκ τῶν πενήκοντα περίπου ὁμιλιῶν, ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Εὐ. Μουτσοπούλου μὲ θέμα: «Ὁ καιρὸς τῆς ἐνσαρκώσεως κατὰ τὸν Ἁγ. Γρηγόριον Νύσσης», τοῦ ὁμοτίμου Καθηγητοῦ καὶ τ. Προέδρου τῆς Διεθνoῦς Πατρολογικῆς Ἐνώσεως, κ. A. M. Ritter μὲ θέμα: «Die Christologie Gregors von Nyssa nach seiner Oratio Catechetica» τῆς καθηγητρίας τῆς Σορβόννης κ. M. Alexandre μὲ θέμα: «Le Jésus des Evangiles dans l'oeuvre de Grégoire de Nyssa», τῶν διατελεσάντων Προέδρων τῶν προηγουμένων Συνεδρίων κ. H. Drobner καὶ κ. M. Seco ὁμιλησάντων ἀντιστοίχως μὲ θέμα: «Gregory of Nyssa's doctrine of the Son as creator» καὶ «Σάρκωσις and ἐνανθρώπησις. The Christological Hymns in Gregory of Nyssa», τοῦ ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐ. Θεοδώρου μὲ θέμα: «Ἡ αἰσθητικὴ διάστασις τῆς Χριστολογίας τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης» καὶ τῶν ὁμοτίμων Καθηγητῶν κ. Ἰω. Κορναράκη καὶ κ. Γ. Μποζώνη ὁμιλησάντων μὲ θέμα: «Ἀνθρωπολογικὲς ἀναφορὲς τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης ὑπὸ τὸ πρῶσιμα ψυχοδυναμικῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου» καὶ «Ἡ μίμησις» Χριστοῦ ὡς φῶς καὶ «ἐπίλαμψις» κατὰ τὸν Γρηγόριον Νύσσης».

Ἐξ ἀνάγκης, παραλείπομεν τὴν παράθεσιν τῶν ὁμιλιῶν διακεκριμένων Καθηγητῶν Πανεπιστημίου καὶ λοιπῶν ἐρευνητῶν.

Τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως χειρογράφων καὶ βιβλίων διὰ τὸν Ἁγ. Γρηγόριον Νύσσης, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας, μεταξύ τῶν ἄλλων, ὠμίλησεν καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου Καθηγητῆς κ. Π. Νικολόπουλος. Ἠκολούθησεν δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Τὴν Κυριακὴν 10ην Σεπτεμβρίου ἐτελέσθη πανηγυρικὴ θεία Λειτουργία εἰς τὸν Ἱερόν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, χοροστα-

τοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδοῦλου. Ἐπηκολούθησεν ἐπίσκεψις εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον. Τὴν μεσημβριάν τῆς Κυριακῆς ἐδόθη εἰς τοὺς συνέδρους ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθοῦν δύο ἐνορίας τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Ὑμηττοῦ καὶ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βύρωνος, ὅπου καὶ τοὺς παρεσχέθη γεῦμα, φροντίδι τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ. Οἱ σύεδροι ἐντυπωσιάσθησαν ἀπὸ τὴν δραστηριότητα τῶν δύο ἐνοριῶν.

Τὴν Δευτέραν 11ην Σεπτεμβρίου, καὶ μετὰ τὴν πρωϊνὴν συνεδρίαν, ἐδεξιώθη τοὺς συνέδρους ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ ὠμίλησε ὁ Κοσμήτωρ κ. Χρ. Βούλγαρης, ὡς καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ὠμίλησε ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης. Οὗτος ἀπένευε ἀναμνηστικά εἰς τοὺς συνέδρους. Ἐπηκολούθησε τὸ ἐπίσημον ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Κάραβελ.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν τελικὴν Συνεδρίαν προήδρευσε ὁ Καθηγητὴς κ. Α. Spira, ὁ ὁποῖος διὰ ἐμπνευσμένης ὁμιλίας του ἔκλεισε τὸν κύκλον τῶν πενθημέρων ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Τὴν ἐπομένην, 12ην Σεπτεμβρίου, ἐγένετο ἐκδρομὴ εἰς Ὅσιον Λουκᾶν καὶ Δελφούς. Τοὺς συνέδρους ἐδεξιώθη εἰς τὸ Συνεδριακὸν Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερῶνυμος, ὁ ὁποῖος καὶ παρέθεσε γεῦμα, εἰς δὲ τὴν Ἱεράν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος Μαντζουράνης προσέφερε ἀναμνηστικά εἰς τοὺς συνέδρους.

Αἱ πρὸς ἡμᾶς, ὑπὸ τῶν συνέδρων, ἀποσταλεῖσαι ἐπιστολαὶ ἐξαίρουσιν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Θ' Διεθνoῦς Θεολογικοῦ Συνεδρίου περὶ τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸ «κλεινὸν ἄστν» τῶν Ἀθηνῶν.